

hō autē p̄cipat quādam similitudinē dñi dñi
fm q̄ habet p̄clarē p̄tātē sup̄ aliq̄ hōiez
uel sup̄ aliq̄ creaturā. ⁊ iō dulia q̄ debetaz
seruitutē exhibet hōi dominantī alia virt⁹
ē a latrīa q̄ exhibz debitā seruitutē dño do
minio: ⁊ ē q̄dā obseruantie spēs: q̄a p̄ obser
uatiā honoram⁹ quascūq; p̄sonas dignitate
p̄cellētēs: p̄ dulia autē p̄p̄e sup̄taz serui dños
suos venerat. dulia. n. grece seruit⁹ dicit^r.

Ad p̄mū ḡ dicendū q̄ sicut religio p̄ excel
lētīā dñi pietas iq̄tū de⁹ ē p̄ excellētīā p̄: ita
etiā latrīa p̄ excellētīā dñi dulia iq̄tū de⁹ ex
cellētē ē dñs. nō autē creat̄a p̄cipat poten
tiā creādi rōne cui⁹ deo ob̄bet latrīa. ⁊ iō glo.
illa dixit attribuēs latrīā deo fm creatōz
q̄ creat̄e nō coicaf: dulia vō scdm̄ dominiū
q̄d creat̄e coicaf. **A**d secūdū dicendū q̄ rō
diligēdi p̄mū deus ē. nō. n. p̄ caritatē dili
gim⁹ i p̄mo nisi deū. ⁊ iō eadē carit⁹ est
q̄ diligit de⁹ ⁊ p̄mo. s̄c̄ tñ alie amicitie dif
ferētēs a caritate fm̄ alias rōnes q̄b⁹ hōies
amant: ⁊ sicut cū sit alia rō fuiēdi deo ⁊ hōi
aut honorādi vtrūq; nō est eadē v̄t⁹ latrīa ⁊
dulia. **A**d t̄tū dicendū q̄ motus ḡ est in
imaginē inq̄tū ē imago refer^r i rez cui⁹ est
imago: nō tñ oīs mot⁹ ḡ ē in imaginē refer^r
i eā iq̄tū est imago. ⁊ iō q̄s q̄ ē alius motus
specie i imaginē ⁊ mot⁹ i rez. **S**ic ḡ dicendū
ē q̄ honor ul̄ subiectio dulia respicit absolu
te quādam hōis dignitatē. licz. n. scdm̄ illam
dignitatē sit hō ad imaginē ul̄ similitudinē
dei: nō tñ sp̄ hō q̄ reuerētīā alti exhibet: re
fert b̄ actū i deū. **U**el dicendū q̄ mot⁹ ḡ ē in
imaginē quodā mō ē in rem: nō tñ mot⁹ ḡ ē
i rē oportet q̄ sit i imaginē. ⁊ iō reuerētīā q̄
exhibet alicui inq̄tū ē imago dei: redūdāt
quodā mō i deū. alia tñ ē reuerētīā q̄ ipi deo
exhibet q̄ nullo mō p̄tinet ad e⁹ imagines

Ad quartuz sic pro

cedit. **V**idef q̄ dulia habeat d̄sas species.
Per duliā. n. exhibet honor p̄mo. d̄sa
ā rōne honorat d̄si p̄mi: sicut rex: pat^r ⁊
magister: ut p̄ p̄m̄ i. 9. ethicoz. cum ḡ
d̄sa rō obiecti d̄sificz specie v̄tut⁹: videf q̄
dulia diuidat i v̄tutes specie differētēs. **S**:
Mediū differt specie ab extremis sic pallidū
ab albo ⁊ nigro. s̄z yperdul a videf eē mediū
inē latrīa ⁊ duliā. exhibet. n. creaturis q̄ h̄nt
sp̄alē affinitatē ad deū: sicut b̄tē v̄gini inq̄
tuz ē m̄r dei. ḡ videf q̄ dulia sint species dif

ferētēs. vna q̄dē dulia simpliciter. alia vero
yperdulia. **S**: **S**ic i creat̄a rōnali inuenit
imago di rōne cui⁹ honorat: ita etiā i creat̄a
irrōnali inuenit vestigiū dei. s̄z alia rō silitu
dinis ipozat in noie imaginis ⁊ noie vesti
gy. ḡ etiā oportet fm̄ b̄ d̄sas species dulia
attēdi: p̄sertim cū q̄b⁹ dā irrōnabil⁹ crea
turis honor exhibeat: sicut ligno scē crucis
⁊ alyz h̄ m̄oi. **S**: **S**ic ē q̄ dulia i latrīā diui
dit: latrīa autē nō diuidit p̄ d̄sas spēs. ḡ nec
dulia. **P**: **D**icendū q̄ dulia p̄t accipi du
pliciter. **U**no⁹ coiter fm̄ q̄ exhibet reuerē
tiā cuiūq; hōi rōne cuiuscūq; excellētīe. ⁊
sic oriet s̄b se pietatē ⁊ obseruatiā ⁊ quācūq;
h̄ m̄oi v̄tutē q̄ hōi reuerētīā exhibet. ⁊ fm̄
b̄ habebit p̄tes specie d̄sas. **A**lio⁹ potest
sumi stricte put fm̄ eā reuerentiā exhibet
fm̄ dño: nā dulia fuit⁹ dicit^r ut dictū ē ⁊ fm̄
b̄ nō diuidit i d̄sas spēs: s̄z ē vna specie ob
seruatiē quā **T**ulli⁹ ponit: eo q̄ alia ratione
fm̄ reueret dñm: miles oucē: discipul⁹ ma
gistrū: ⁊ sic de alyz h̄ m̄oi. **A**d p̄mū ḡ di
cendū q̄ rō illa p̄cedit de dulia coiter sup̄ta.
Ad secūdū dicendū q̄ yperdulia ē potissi
ma spēs dulia coiter sup̄te. maxima. n. reue
rētīa debet hōi ex affinitate quā habz ad de
u. **A**d t̄tū dicendū q̄ creat̄e irrōnali i se
siderate n̄ debet ab hōie aliq̄ subiectio uel
honor q̄n poti⁹ oīs talis creat̄a est nālit hōi
subiecta. q̄ aut crux x̄pi honorat b̄ sit eodē
h̄noze q̄ x̄ps honorat: sicut purpura regis
honorat eodē honore q̄ rex: ut Damasc. dic i
4. libro.

Sic deinde consi

derādū ē de obediētīa. **E**t
circa b̄ c̄ r̄if sex. p̄ v̄t⁹ hō
debeat obedire homini. 2.º
v̄tū obia sit sp̄alis virtus.

3.º de p̄paratiōe ei⁹ ad alias v̄tutes. 4.º v̄t⁹
deo sit in oib⁹ obediēdū. 5.º v̄t⁹ subditi suis
platis teneant i oib⁹ obedire. 6.º v̄t⁹ fideles
teneantur secularib⁹ p̄tātib⁹ obedire.

Ad primum sic pro

cedit. **V**idef q̄ vn⁹ hō nō teneat alti obedi
re. **N**ō ē. n. aliqd̄ faciēdū i institutionē diui
nam. s̄z b̄z diuina institutio ut hō suo cōsilio
regat. fm̄ illd̄ **E**cc̄l. 1. 15. **D**eus ab initio consti
tuit hōiem: ⁊ reliq̄t illū i manu p̄sili sui. ḡ n̄
tenet vnus hō alti obedire. **S**: **S**i aliq̄s

alicui tenere obediendum oportet quod habet voluntate precipietis tamquam regulam sue actionis. sed sola divina voluntas que spiritus sanctus est recta est regula humane actionis. quod non tenet homo obedire nisi deo. **¶** **S**eruitia quanto sunt magis gratuita tanto magis accepta. sed id quod homo ex debito facit non est gratuitum. si ergo homo tenet ex debito alijs obedire in bonis operibus faciendis: ex hoc ipso redderet minus acceptabile opus bonum quod ex obedientia fieret non quam tenet homo alteri obedire. **¶** **S**ed est quod precipit ad Deum. **¶** **O**bedire propositis vestris et subiaccete eis. **¶** **R**espondeo dicendum quod sicut actiones reprobabilium procedunt ex potestate naturalium: ita etiam operationes humane procedunt ex humana voluntate oportuit autem in reprobabilibus ut superiora mouerent inferiora ad suas actiones per excellentiam naturalium virtutum collate diuinitus. unde et in rebus humane quod superiores moueant inferiores per suam voluntatem ex vi auctoritatis diuinitus ordinate. mouent autem per rationem et voluntatem precipere. et ideo sic ex ipso ordine naturali diuinitus instituto inferiora in reprobabilibus necesse habent subiacere motui superiorum ita etiam in rebus humane ex ordine iuris naturalis et diuinitus inferiora suis superioribus obedire. **¶** **A**d primum ergo dicendum quod de reliquo hominem in manu consilij sui: non quia liceat ei facere omne quod velit: sed quia ad id quod faciendum est non cogitur necessitate nature sicut creature irrationalis: sed libera electione ex proprio consilio procedente. et sic ad alia facienda debet procedere proprio consilio: ita etiam ad hoc quod obediatur suis superioribus. dicitur enim Gregorius vltimus moralium quod dum aliene voluntati nos humiliter subdimur: nosmetipsos in corde superamus. **¶** **A**d secundum dicendum quod divina voluntas est prima regula que regulat omnes rationales voluntates cui vna magis appropinquat quam alia secundum ordinem diuinitus institutum. et ideo voluntas vni hominis precipietis potest esse quam secunda regula voluntati alteri obedire. **¶** **A**d tertium dicendum quod aliquid potest iudicari gratuitum dupliciter. vno ex parte ipsius operis quia si homo ad id non obligatur. alio ex parte operantis: quia si libere voluntate facit opus aut reddere virtuosum et laudabile et merito eius precipue secundum quod ex voluntate procedit. et ideo quis obedire sit de bitum si propria voluntate alijs obediat: non propter hoc minorat eius meritum maxime apud deum quod non solum exteriora opera: verum etiam interiorum voluntatem videt.

Ad secundum sic pro
cedit. **¶** **V**idetur quod obedientia non sit specialis virtus. **¶** **O**be-

ditie. n. in obedientia opponitur. sed obedientia est generale peccatum. dicitur enim Ambrosius quod peccatum est in obedientia legis diuine. ergo obedientia non est specialis virtus: sed generalis. **¶** **S**ed **D**is virtus specialis autem est theologica autem est moralis. sed obedientia non est virtus theologica. quia neque continetur sub fide neque sub spe neque sub caritate sicut etiam non est virtus moralis: quia non est in medio superflui et diminuti. quanto enim alijs est magis obediens tanto magis laudatur. ergo obedientia non est specialis virtus. **¶** **S**ed Gregorius dicit vltimus moralium quod obedientia tanto magis est meritoria et laudabilis quanto minus habet de suo. sed quibus specialis virtus tanto magis laudatur quanto magis habet de suo: eo quod ad virtutem regreditur ut sit volens et eligens: sicut dicitur in 2o ethicorum. ergo obedientia non est specialis virtus. **¶** **S**ed **V**irtutes differunt specie secundum obiecta. obiectum autem obiectum esse videtur superioris preceptum: quod multipliciter dicitur. carum videtur secundum dicitur superioritatis gradus ergo obedientia est virtus generalis sub se multas virtutes speciales comprehendens. **¶** **S**ed est quod obedientia a quibusdam ponitur per iustitiam ut dicitur. **¶** **R**espondeo dicendum quod ad omnia opera bona que specialiter habent laudem rationem specialis virtus determinat. h. n. prope competit virtuti ut opus bonum reddat. obedire autem superiorum quod debitum est ei secundum diuini ordinem reprobabilium dicitur: ut ostensum est. et per consequens est bonum cum bonum consistat in modo specie et ordine: ut Augustinus dicit in libro de natura boni. habet autem hic actus specialis rationem laudis ex speciali obiecto. cum enim inferioris suis superioribus multa debeant exhiberi: in cetera habet vnum speciale quod tenet eorum preceptis obedire. unde obedientia est specialis virtus. et eius speciale obiectum est preceptum tacitum expressum. voluntas enim superioris quantum modo innotescat est quoddam tacitum preceptum. et tanto videtur obedientia promptior quanto expressum preceptum obediendo peruenit: voluntate tamen superioris intellecta. **¶** **A**d primum ergo dicendum quod nihil prohibet duas speciales rationes ad quas due speciales virtutes respiciunt in vno et eodem mali obiecto concurrere: sicut miles defendendo castrum regis et implet opus fortitudinis non refugiens mortis pericula propter bonum: et opus iusticie debitorum seruicium domino suo reddens. **¶** **S**icut igitur ratio precepti quam attendit obedientia occurrit cum actibus eius virtutum: non cum omnibus actibus virtutum: quia si omnes actus virtutum sunt in precepto ut sub bitum est. sicut etiam quodammodo sub precepto cadunt omnia ad nullam aliam virtutem pertinent: ut patet in his que non sunt mala nisi quia prohibita. **¶** **S**ic ergo si obedientia prope accipiat secundum quod respicit intentiones formales rationis precepti: erit specialis virtus: et obedientia peccatum speciale. secundum hoc

Unde consi
derandum est quod obedientia est virtus generalis... **¶** **A**d primum sic pro

enī ad obiaz regriū q̄ impleat aliq̄s actū iusti-
cie uel alī v̄tutū intendēs imple p̄ceptū: z ad
inobiaz regriū q̄ actualit̄ cōtēnat sp̄ale p̄ce-
ptū. Si v̄o obia large accipiat̄ p̄ executiōe
cui⁹ cui⁹ qd̄ pōt cadē sub p̄cepto z inobiaz p̄
omissiōe ei⁹ dē ex quacūq̄ intētiōe: sic obia
erit gn̄alis v̄tus: z inobiaz gn̄ale pctm̄. Ad
secūdū dicēdū q̄ obia n̄ ē v̄tus theologica
nō. n. p̄ se obm̄ ei⁹ ē deus: s̄ p̄ceptū sup̄ioris
cui⁹ cui⁹q̄ uel exp̄ssū ul̄ tacitū int̄pretatiū. s̄
simplex v̄bū plati ei⁹ indicās volūtatez cui
obedit p̄mpt̄ obediēt. fm̄ illud ad Tytū. 3.
Dicto obedire. Est aut̄ v̄tus moralis cum sit
ps iusticie: z ē mediū int̄ sup̄flūū z diminu-
tū. attēdit aut̄ ei⁹ sup̄flūū non qdem scdm̄
quātū: s̄ fm̄ alias circūstātiās: in q̄tū. s. ali-
qs obedit ul̄ cui nō d̄bz: ul̄ in qb̄: sicut etiā
s̄ de religione dictū est. Pōt etiā dici q̄ sic
iusticia sup̄flūū ē in eo q̄ retinet alienū: vi-
minutū aut̄ i eo cui nō reddid̄ qd̄ debet ut
ph̄us dic̄ i. s. ethicoz. ita etiā obia mediū ē
int̄ sup̄flūū qd̄ attēdit̄ ex pte ei⁹ q̄ subtrahit
sup̄iorū obie debitiū q̄a sup̄būdat i imple-
do p̄p̄am volūtate: diminutū aut̄ ex pte su-
perior̄ cui nō obediēt: vñ fm̄ B̄ obia nō erit
mediū duar̄ maliciar̄: sicut s̄ de iusticia di-
ctum est. Ad t̄tū dicēdū q̄ obia sicut z q̄
libet v̄tus debet h̄re p̄mptā volūtate in suū
p̄p̄riū obiectū: nō aut̄ i id qd̄ repugnās est
ei. p̄p̄riū aut̄ obm̄ obie ē p̄ceptū: qd̄ qd̄ez ex
alteri⁹ volūtate p̄cedit: vñ obia reddit p̄m-
ptā hoīs volūtate ad implēdū volūtate alius
s. p̄cipient̄. si aut̄ id qd̄ ei p̄cipit̄ sit. p̄p̄ se ei
volūtū etiā absq̄ rōne p̄cepti sicut accidit in
p̄speris: iā ex p̄p̄a volūtate tēdit i illū: z nō
videt̄ illud imple p̄p̄ p̄ceptū: s̄ p̄p̄ volūtate
p̄p̄riā: s̄ qñ illud qd̄ p̄cipit̄ nullo mō est fm̄
se volūtū s̄ fm̄ se cōsideratū. p̄p̄e uoluntati
repugnās sicut accidit i asperis: tūc oīo ma-
nifestū ē q̄ nō implet nisi p̄p̄ p̄ceptū. z ideo
Breg⁹ dic̄ i li⁹ moral. q̄ obia q̄ habz aliqd̄ d̄
suo i. p̄speris: est uel nulla uel minor: q̄a. s.
volūtās. p̄p̄a nō videt̄ p̄ncipalit̄ tendere ad
implēdū p̄ceptū: s̄ ad assequēdū. p̄p̄riūz voli-
tū: in aduersis aut̄ uel difficilib⁹ ē maior:
q̄a volūtās p̄p̄a i nibil aliud tendit q̄ i p̄ce-
ptū: s̄ i intelligēdū ē fm̄ id qd̄ exteri⁹ apparz
fm̄ tñ dei iudiciū q̄ corda rimatur potest
cōtingē q̄ etiā i. p̄speris obia aliqd̄ de suo ha-
bēs non p̄p̄ B̄ sit min⁹ laudabilis. si. s. p̄p̄a
volūtās obediētis nō min⁹ deuote tēdat ad

impletiōez p̄cepti. Ad q̄rtū dicēdū q̄ reue-
rentia directe respicit p̄sonā excellētē. z iō
fm̄ d̄rsam rōne excellētē d̄rsas sp̄es habet
obia v̄o respicit p̄ceptum p̄sone excellētis. z
iō nō ē nisi vni⁹ rōnis. s̄ q̄a p̄p̄ reuerētiā
p̄sone obia debet ei⁹ p̄cepto: cōsequēs est q̄
obia hoīs sit eadem specie ex d̄rsis tñ spe-
cie causis p̄cedēs.

Ad tertium sic proce-

dit. Videt̄ q̄ obia sit maxima v̄tutū. Df. n.
p. Regl. i. s. Meliōz ē obia q̄ victime. s̄ ob-
latio victimar̄ p̄tinet ad religionē q̄ ē potis-
sima int̄ oēs v̄tutes morales ut ex s̄ dicti p̄
q̄ obediētia ē potissima int̄ oēs v̄tutes. B̄
Breg⁹ dic̄ vlt. moral. q̄ obia sola v̄tus est q̄
v̄tutes ceteras mētē iherit: insertasq̄ custodit.
s̄ cā potior est effectu. q̄ obia ē potior oib⁹
v̄tutibus. B̄. Breg⁹ dic̄ vlt. moral. q̄ nūq̄
p̄obiaz malū debet fieri: aliqñ autē p̄obiaz
bonū qd̄ agim⁹ infirm̄ debz. s̄ nō p̄termit-
tit aliqd̄ nisi p̄ meliori. q̄ obia p̄q̄ p̄termit-
tūt bona aliaz v̄tutū ē virtutib⁹ alijs melior.
S̄ s̄ ē q̄ obia h̄z laudē ex eo q̄ ex caritate
p̄cedit. dic. n. Breg⁹ vlt. moral. q̄ obia nō
seruili metu s̄ caritatē affectu seruāda est: n̄
timore pene: s̄ amore iusticie. q̄ caritas est
potior v̄tus q̄ obia. B̄. dicēdum q̄ sicut
pctm̄ consistit i B̄ q̄ hō cōcepto deo cōmutabili-
bus bonis inheret: ita merituz v̄tuosi actus
cōsistit cōrio i B̄ q̄ hō cōceptis bonis creatis
deo inheret sicut fini. finis aut̄ potior ē his
q̄ sūt ad finē. Si v̄o bona creata p̄p̄ B̄ cō-
nant ut deo inherēat: maior ē laus virtutū ex
B̄ q̄ deo inheret: q̄ ex B̄ q̄ bona frena cō-
nit z iō ille v̄tutes q̄bus deo fm̄ se inheret:
s. theologicē: sūt potiores v̄tutib⁹ moralib⁹
qb̄ aliqd̄ t̄nū cōtēnit ut deo inherēatur.
Int̄ v̄tutes aut̄ morales tāto aliq̄ potior est
quāto aliq̄s maḡ aliqd̄ cōtēnit ut deo inhe-
reat. Sūt aut̄ tria gn̄a bonoz humanorū q̄
hō pōt cōtēnē p̄p̄ deū: q̄rū infimū sūt exte-
riora bona: mediū aut̄ sūt bona corpis: su-
premiū aut̄ sūt bona aīe int̄ q̄ quodā mō p̄ci-
piū ē volūtās in q̄tū. s. p̄ volūtate hō oib⁹
alijs bonis utit̄. z iō p̄ se loquēdo laudabi-
lior ē obie v̄tus q̄ p̄p̄ deū cōtēnit p̄p̄riā uo-
lūtate q̄ alie v̄tutes morales q̄ p̄p̄ deum
aliq̄ alia bōa cōtēnit. Cū Breg⁹ dic̄ in vlt.
moral. q̄ obia victimis iur̄ p̄p̄oif: q̄a p̄ victi-
as aliē cāo p̄ obia v̄o uolūtāt. p̄p̄a mactat̄

vñ etiã q̄cũq; alia v̄tutũ opa ex h̄ meritoria sũt apud deũ q̄ sũt ut obediat uolũtati diuine nã si q̄s etiam mãtyriũ sustineret uel oia sua paupibus erogaret: nisi h̄ ordinaret ad ipleiõez diuine uolũtati qd̄ recte ad obediẽtiã p̄tinet: meritoõia eẽ non possent: sicut nec si fieret sine caritate q̄ sine obia eẽ non p̄t. d̄r. n. i. Joh. 2. q̄ q̄ dicit se nosse deũ et mã data ei n̄ custodit mēdat̄ e: q̄ aut seruat v̄ba ei vere in h̄ caritas dei p̄fecta ē t h̄ ideo est: q̄a amicitia facit idẽ uelle t nolle.

Ad p̄mũ ḡ dicẽdũ q̄ obia p̄cedit ex reuerẽtia q̄ exhibet cultũ t honores sup̄iori: et q̄tũ ad h̄ sub d̄r̄is v̄tutib; otinet licz fm̄ se cõsiderata put respicit rōnẽ p̄cepti sit vna sp̄alis uirtus in q̄tũ ḡ p̄cedit ex reuerẽtia p̄ latoz otinet quodã m̄o sub obseruantia .in q̄tũ v̄o p̄cedit ex reuerẽtia parẽtũ sub pietate in q̄tũ v̄o p̄cedit ex reuerẽtia dei s̄o religione et p̄tinet ad deuotionẽ q̄ ē p̄ncipalis actus religiõis. vñ fm̄ h̄ laudabili ē obedi re deo q̄ sacrificiũ offerre .et etiã ga i sacri ficio imolat̄ aliena caro: p̄ obiam aut̄ p̄pa uolũtas ut Breg; dic. sp̄alit̄ tñ i cãu i q̄ loq̄ bat Samuel: meli; fuisset Sauli obedir̄ d̄o q̄ aialia piguia amalechitar; i sacrificiuz of ferre d̄ dei mãdatũ. **A**d secũdũ dicẽdũ q̄ ad obiaz p̄tinet oēs act; v̄tutũ .put sũt i p̄ce pro: in q̄tũ ḡ actus v̄tutũ opant̄ causalit̄ uel dispositiue ad eaz gnãtionẽ et cõseruationẽ intãtũ dicif q̄ obia oēs v̄tutes m̄tri inserit et custodit. nec tñ seqt̄ q̄ obia sit simplicif oib; v̄tutib; p̄oz p̄t duo. p̄ ga licz qd̄e act; v̄tut; cadat sub p̄cepto: p̄t tñ aliqs̄ iple ac tum v̄tut; n̄o attẽdens ad rōnẽ p̄cepti vñ si aliq̄ v̄tus sit cui; obiectum sit nãlit̄ p̄us q̄ p̄ ceptũ illa v̄tus dicif nãlitter p̄oz q̄ obia: ut p̄z d̄ fide p̄ quã nob̄ diuine auctoritatis subli mitas inotescit ex q̄ opetit ei ptãs p̄cipiẽdi 2 ga ifusio gr̄e et v̄tutũ p̄t p̄cedẽ etiãz tpe oẽm actũ v̄tuosũ: et fm̄ h̄ neq; tpe neq; nã ē obia oib; alijs v̄tutib; p̄oz. **A**d t̄tũ di cẽdũ q̄ duplex ē bonũ. **Q**uõdã ad qd̄ faciẽ dum h̄o ex necitate tenet: sicut amare deuz uel aliq̄d h̄ m̄oi: t tale bonũ nullo m̄o obz p̄pter obiam p̄termitti. Est aut̄ aliud bonũ ad qd̄ h̄o non tenet ex necitate: t tale bonũ debz h̄o qñq; p̄t obiaz p̄termittẽ ad quaz ex necitate h̄o tenet: ga n̄o debet h̄o aliq̄d bonũ facẽ culpã incurrẽdo .t tñ sic̄ ibidem Brego; dic q̄ ab vnoq; bono subiectos vo

cat necẽ ē ut mltã d̄cedat: ne obediẽt m̄es subito intereat si a bonis oib; repulsa peni tus ieuinet. t sic p̄ obiam talia bona p̄t pp̄ damnum vnus boni recompensare.

Ad quartum sic pro

cedit. **V**idẽt q̄ n̄o i oib; sit deo obediẽduz d̄r. n. Math. 9. q̄ dñs duob; cecis curatis p̄cepit dicẽs: **V**idete ne q̄s sciat illi autẽ ex eũtes diffamauerũt eũ p̄ totã trã illã: nec tñ ex h̄ inculpãt; q̄ videt q̄ n̄ teneamur i oib; obedire deo. **N**ull; tenet aliq̄d facere d̄ v̄tutẽ. s; iueniũt qdã p̄cepta dei d̄ v̄tutem sicut p̄cepit Abrahe q̄ occidẽt filiiũ inocen tẽ: ut h̄r Gen. 22. t iudeis ut furarent̄ res egyptioz ut h̄r Exo. 11. q̄ l̄ẽ d̄ iusticiã. t **D**ice q̄ accipet m̄lierẽ adulterã qd̄ ē d̄ castitatez ḡ n̄o i oib; ē obediẽduz deo. **Q**uicũq; obedit deo cõformat uolũtatẽ suã uoluntati diuine t i uolito. s; n̄o q̄tũ ad oia tenemur cõ formare uolũtatẽ nr̄am uolũtati diuine i uo lito ut s̄ hitũ est: ḡ non i oib; tenet h̄o deo obedire. **S**; d̄ ē qd̄ d̄r Exo. 24. **D**ia que cũq; locut; ē dñs faciem; t erim; obediẽtes. **R**; dicẽdũ q̄ sicut s̄ dictũ est: ille qui obedit mouet̄ p̄ ipiũ ei; cui obedit sicut res nãles mouet̄ p̄ suos motores. sicut aut̄ de; ē p̄mus motor oĩuz q̄ nãlit̄ mouet̄: ita etiãz ē p̄m; motor oĩuz uolũtatũ ut ex s̄ dict; p̄z. t iõ sicut nãli necitate oia nãlia subdũt̄ di uine motiõis: ita etiã quadã necitate iusticie oēs uolũtates tenent̄ obedire diuino imperio **A**d p̄mũ ḡ dicẽduz q̄ dñs cecis dixit ut miraculũ occultaret: n̄o q̄ itẽdẽs eos per v̄tutem diuini p̄cepti obligare: s; sicut Breg; dic. 19. moral. seruis suis se sequẽtib; exem plũ dedit ut ipsi qd̄ez v̄tutes suas occultare desideret̄ t tñ ut aly eoz exẽplo p̄ficiãt t p̄ dãt̄ iuiti. **A**d secũdũ dicẽdũ q̄ sicut deus nihil opat̄ d̄ nãm: ga h̄ ē nã vni; cuiusq; rei qd̄ i ea de; opat̄: ut h̄r i. glo. ad Ro. xi. opa ē tñ aliq̄d d̄ solitũ cursũ nãe: ita etiã deus nihil p̄t p̄cipe d̄ v̄tutẽ: quia i h̄ p̄ncipalis d̄ sistit v̄tus t rectitudo uolũtati huãne q̄ dei uolũtati cõformet̄ t ei; seqt̄ ipiũ q̄uis sit d̄ cõfuetũ v̄tut; modũ s; h̄ ḡ p̄ceptũ Abrahe sa ctũ q̄ filiiũ inocetẽ occidẽt n̄o fuit d̄ iusticiãz: ga de; ē actor mort; t vite. sicut nec fuit d̄ iusticiã q̄ mãdauit iudeis ut res egyptioz acciperet̄: ga ei; sũt oia: t cui uoluerit dat illa. sicut etiã n̄o fuit d̄ castitate p̄ceptũ **D**ice

factū ut mulierē adulteram acciperet: quā ipse
deus est hūane gnationis ordinator. et ille ē
debitus modus mulieribus utēdi quē deus in-
stituit: vñ p̄ q̄ p̄dicti nec obediēdo deo nec
obediēdo uolēdo peccauerūt. ¶ Ad t̄tū dice-
dū q̄ si nō sp̄ teneat hō uelle qd̄ deus uult: sp̄
t̄n teneat uelle quod deus uult euz uelle. et h̄
hōi h̄cipue inotescit p̄ceptū d̄ni. et iō: te-
neat hō i oib̄ d̄nis p̄ceptis obedire.

Ad quintum sic pro-

cedit. ¶ Videl q̄ subditi teneat suis sup̄iori
b̄ i oib̄. obedire. Dic. n. ap̄lus ad 2. cor. 3. Si
lij obedite parētibus p̄ oia. et p̄ ea subdit: fui
obedite p̄ oia d̄nis carnalibus. q̄ eadem rōne
aly subditi debēt platis suis i oib̄ obedire
¶ P̄. Prelati sūt medij in d̄i et subditos
fm̄ illud Deut. 5. Ego seq̄ster et medij fui
inter deū et uos in tpe illo: ut anūciarey uob̄
uēba ei. s̄ ab extremo i extremū non puenit
nisi p̄ mediū. q̄ p̄cepta plati sūt reputada tā
q̄ p̄cepta dei. ¶ Un̄ et ap̄lus dic̄ ad Gal. 4. Si
cut agelū dei excepistis me sicut xpm̄ ihm̄.
et i. ad Thessal. 2. cū accepistis a nob̄ uēbum
auditus dei: accepistis id nō ut uēbū hoīum: s̄
sicut uere ē uēbū dei. q̄ sicut hō debet dō obe-
dire i oib̄: ita et plati. ¶ Sic Religiosi p̄
firēdo uolēt castitatē et paupertatē: ita et obe-
diētā. s̄ religiosus teneat q̄tū ad oia finire
castitatē et paupertatē. q̄ sicut q̄tū ad oia teneat
obedire. ¶ S̄ est qd̄ d̄i Act. 5. Obedire
oī deo magis q̄ hoīb̄. s̄ q̄nq̄ p̄cepta pla-
torū sūt d̄i. q̄ nō in oib̄ ē plati obediē-
dū. ¶ R̄ dicēdū q̄ sicut dictū ē: obediens
mouet ad iperū p̄cipiēt qd̄ nccitate iusti-
cie: sicut res nāl mouet ex uirtute sui motori
nccitate nase. ¶ aut aliq̄ res nāl n̄ mo-
ueat a suo motore pōt trīgē duplici. ¶ Uno
pp̄ ipedimētū qd̄ puenit ex fortiori uirtute
alteri mouēt: sicut lignū nō cōburitur ab
igne si fortior vis aque ipediat. ¶ Alio ex de-
fectu ordinis mobilis ad motores: quia et si
subyciat ei actiōi q̄tū ad aliqd̄: nō t̄n q̄tū
ad oia: sicut humor q̄nq̄ subyciat actioni ca-
loris q̄tū ad calefieri: n̄ t̄n q̄tū ad effricari
sine osumi. ¶ Sicut ex duobus pōt trīgē q̄ s̄
uirtus suo sup̄iori nō teneat in oib̄ obedire
¶ Uno pp̄ p̄ceptū maioris p̄tatis. ¶ Ut. n. ad
1. cor. 13. sup̄ illud: q̄ ffistū: ipsi sibi damna-
tēz acq̄rūt: dic̄ glo. Si qd̄ iusserit curator
nūqd̄ ē tibi faciēdū: n̄ si d̄ p̄cōsulē iubeat:

rursū si qd̄ p̄cōsul iubeat et aliud imperator
nūqd̄ dubitat illo cōtēpto illi eē seruēdū
q̄ si aliud iperator: aliud deus iubeat: cōtēpto
illo obtēperādū ē deo. ¶ Alio nō teneat infe-
rior: suo sup̄iori obedire si ei aliquid p̄cipiat
in q̄ ei nō subdat. dic. n. Seneca in. 5. de be-
neficis. Errat si q̄ existimat fuitutē in to-
tum hoīem descēdere. ps. n. melior excepta
est: corpa obnoxia sūt et ascripta d̄nis: mēs
qd̄ ē sui iuris et iō i his q̄ p̄tinet ad infiorē
motū uolūtāt hō nō teneat hōi obedire: sed
solū deo. teneat aut hō hōi obedire in his q̄
exteri p̄ corpus sūt agenda in q̄ t̄n fm̄ ea
q̄ ad nām corporis p̄tinet hō hōi obedire n̄
teneat: s̄ solū deo: quia oēs hoīes nā sūt pares
puta i his q̄ p̄tinet ad corpis sustentationē et
plis gnationē. vñ nō tenent nec serui d̄nis
nec filij parētibus obedire d̄ m̄imōio cōtra-
bendo: uel uirginitate seruanda aut ali q̄ alio
h̄mōi. s̄ i his q̄ p̄tinet ad dispositionē actu-
u: et rex hūanaz teneat subditō suo sup̄iori
obedire fm̄ rōnez sup̄ioritat: sic miles duci
exercit i his q̄ p̄tinet ad bellū. seruus d̄no in
his q̄ p̄tinet ad seruilia opa exequēda. filij
p̄ri i his q̄ p̄tinet ad disciplinaz uite et curaz
domesticā et sic de alijs. ¶ Ad p̄mū q̄ dicen-
dū q̄ h̄ qd̄ ap̄lus dixit itelligēdū est p̄ oia q̄
tum ad illa q̄ p̄tinet ad ius p̄rie uel d̄natiue
p̄tatis. ¶ Ad secūdū dicēdū q̄ deo subycit
hō simplici q̄tū ad oia et infiora et extiora
et iō i oib̄ ei obedire teneat. subditi aut non
subyciūt suis sup̄ioribus q̄tū ad oia: s̄ q̄tū
ad aliq̄ d̄minare. et q̄tū ad illa medij s̄ in
deū et subditos. q̄tū ad alia uo immediate sub-
dūt deo a q̄ instruit p̄ legē nālē uel scriptā.
¶ Ad t̄tū dicēdū q̄ religiosi obiaz p̄tēt
q̄tū ad regulārē cōuersationē fm̄ quā suis
plati subdūt. et ideo q̄tū ad illa sola obedi-
re teneat q̄ p̄t ad regulārē cōuersationē p̄-
nere et h̄ ē obia sufficiens ad salutē. si aut etiā
i alijs obediē voluerit h̄ p̄tēbit ad cumulū
p̄fectiōis: dū t̄n illa n̄ sūt d̄i aut d̄ p̄fessio
nē regle: quia talis obia eēt illicita. ¶ Sic q̄ pōt
triplici obia distingui. vna sufficiens ad salu-
tē q̄. s. obedit i his ad q̄ obligat. alia p̄fecta
q̄ obedit i oib̄ licit. alia indiscreta que etiā
in illicitis obedit.

Ad sextum sic proce-

dit. ¶ Videl q̄ xp̄iani n̄ teneant secularibus
p̄restatibus obedire: quia sup̄ illō 2. par. 17.

Ergo liberi sūt filij. dicit glo. Si i quilibz regno filij illi regis q regno illi pferat sūt liberi: tūc filij regis illi? cui oia regna subdūt i quilibet regno libi eē dōbēt. s; xpiani p fidem xpi facti sunt filij dei: s; illud Job. p. Dedit eis pātem filios dei fieri his q credūt i. noīe ei. q nō tenēt pātib? secularibus obedire. ¶ Ad Ro. 7. of. Mortificati estis legi p coz p? xpi. z loq? d lege dīna veteri testamēti. s; mīor ē lex hūana p quā hoies secularib? potestatis subdūt q; lex dīna veteri testi. q mlto magis hoies p b? q sunt facti mēbra corporis xpi libant a lege subiectōis q secularibus pncipibus astrigebātur. ¶ Latronibus q p violētā oppmūt hoies obedire nō tenēt. s; Aug? dicit 4. de ciui. dei. Remota iusticia qd sūt regna nisi magna latrocinia. cū q dīna pncipiū seclaria plerūq; cū iusticia erercentur. uel ab aliq iusta v'surpatione pncipant sūperit v' q nō sit pncipib? secularib? obediēdū a xpianis. ¶ Sed 3 est qd of ad Tyti. 3. Ammone illos pncipibus z pātib? subditos esse. et. i. Pet. 2. Subiecti estote oī hūane creature pp' dei: siue regi qn pcellenti: siue ducib? tāq; ab eo missis. ¶ R? dicēdū q fides xpi ē iusticie pncipiū z causa: s; illud Ro. 3. Iusticia dei p fidez ihu xpi. z iō p fidem xpi nō tollit ordo iusticie s; magis firmat. ordo aut iusticie regit ut inferiores suis superiorib? obediāt. aliter n. nō posset humanaz rez status conseruari. z ideo p fidem xpi nō excusāt fideles qn pncipib? secularib? obedire teneāt. ¶ Ad p mū q dicēdū q sicut s dictū ē: seruitus q hō hōi subycif ad corpus p'inet nō ad aīaz que libera manet. nūc aut in statu hui? vite p grām xpi liberamur a defectibus aīe: nō aut a defectibus corporis: ut p; p aplm ad Ro. 7. qui dicit de seipso. q mente seruit legi dei: carne aut legi pcti. z ideo illi qui fiunt filij dei p gratiā: liberi sūt a spūali seruitute pcti: nō at a seruitute corporali q tēporalibus ofis tenēt astricti ut dicit glo. sup il lud. i. ad Thimot. 6. Quicūq; sūt sub iugo fui zc. ¶ Ad secūdū dicēdū q lex ver? fuit figura noui testi. z iō debuit cessare vitate veniēte. nō at est sile de lege hūana p quaz hō subycif hōi: z tū etiā ex lege dīna hō tenetur hōi obedi. Ad tū dicēdū q pncipib? seclariib? i tātū hō obedire tenēt. iquātū ordo iusticie regit. z iō si nō habeāt iustus

pncipatū s; v'surpatū: uel si iusta pncipiant: nō tenentur eis subditi obedire nisi forte p accūs pp vitādū scādālū uel piculū.

Quinde consi
drādū ē de iobīa. Et circa
B q rūt duo. p vtz sit pec
catum mortale. 2. vtz sit
grauissimū pctōz.

Ad primū sic proce
dit. Uides q inobīa non sit pctm mortale.
Dē n. pctm ē iobīa ut p; p diffinitionē Am
br? sup? positā. si q iobīa eēt pctm mortale
oē pctm esset mortale. ¶ S. Gregi dicit. 31.
moral. q inobīa orit ex inani gloria. s; inais
gloria nō ē pctm mortale. q nec iobīa. ¶
Tūc dicit aliqs eē iobediēs qn supior? pce
ptū nō implet. s; lupiores mltoiens pcepta
multiplicāt q vix aut nunq; oia pnt obserua
ri. si q iobīa eēt pctm mortale: seqref q hō
nō posset vitare mortale pctm: qd ē iconuen
niēs. nō q iobīa ē pctm mortale. S; 3 ē q
ad Ro. p. 2. ad Thimot. 3. inter alia pctā
mortalia cōputat parētib? nō obdiētes.
R? dicēdū q sicut s dictū est: pctm mortale
ē qd trias caritati p quā ē spūalis vita. cari
tate aut diligif de? z prim? erigit autez ca
ritas dei ut ei? mādat? obediāt ut s dictū ē.
z iō inobediētē eē dīnis pcept? ē pctm mor
tale qī dīne dilectiōi dīni. i pceptis at dīnis
ctinet q etiā supiorib? obediāt. z iō etiā in
obediētia q qd iobediēs ē pcept? supior? est
pctm mortale qī dīne dilectiōi dīni s; illō
ad Ro. i. 3. Qui pātī resistit: dei ordinatio
ni resistit. trias isup dilectioni primi inq;
tum supiori. primo subtrahit obīam quaz
ei debet. ¶ Ad p mū q dicēdū q illa diffini
tio amb? dat de pctō mortali qd habet pfe
ctam pcti rōnem. pctm aut veniale non est
inobīa: qā nō ē pceptū: s; pter preceptum
nec etiā oē pctm mortale est iobā. pprie z p
se loquēdo: s; solū tūc qn aliqs pceptū. cōtē
nit: qā ex fine morales actus speciē hnt. euz
aut facit aliqd pceptū non pp' pcepti con
tēptū s; pp' aliqd aliud: ē inobīa māliē tū:
s; p'inet formalit ad aliā spēz pcti. ¶ Ad se
cūduz dicēdū q ianis glōria appetit maifest
tationē alicm? excellētie. z qā videt ad quā
dam excellētiā p'inet q hō pcept? alterius
nō subdat: inde ē q iobīa ex iani glōria orit.